

Delia VOICU

DIN LUME

Ex Machina – un spațiu al transparenței

Puțini regizori își pot permite ca într-un spațiu vast, cum este cel de care dispune compania *Ex Machina* – o veche cazarmă de pompieri – să poată face exclusiv producție. Locul este, astfel, aproape privat, rareori fiind poftit la câteva reprezentații publicul (oricum, puțin numeros și anunțat în ultimul moment). Robert Lepage încearcă să realizeze la Québec un laborator „transparent”, atât pentru cei de afară, pentru care a instalat ecrane la stradă (visând chiar un pasaj pietonal care să traverseze studiourile), cât și pentru cei dinăuntru – „administrativul”, „tehnicul” și „artisticul” lucrând, din prima zi, împreună.

La câțiva pași de sediul *Ex Machina*, la Muzeul Civilizației din Québec, este deschisă expoziția *Métissages* – o meditație asupra condiției și identității umane – ce poartă tot semnătura lui Lepage. Obiectul care întâmpină vizitatorul este o tapiserie, rămasă neterminată, compusă din fibre de nuanțe și texturi diferite, figurând planisfera, în care se oglindește infinita odisee a omului. Explicația științifică părăsește domeniul abstract și se materializează în imagini spectaculoase. Traseul propus este jalonat de elemente simbolice: *Turnul Babel*, un drum în spirală cu 11 alcovuri ce ilustrează mondializarea culturală și socială, *Teatrul anatomic*, amintind de ședințele publice de disecție, în care sunt prezentate posibile consecințe dramatice ale transgenezei, clonării, transplantului de organe animale; apoi *Cabinetele de curiozități*, în stilul celor din secolele al XV-lea sau al XVI-lea, cu vitrine în care obiectele, deturcate de la întrebuirile lor obișnuite, se transformă în splendide metafore asupra vieții și timpului. *Pădurea țesută*, *Stelele cifrelor*, *Zidul caligrafiei* sau *Oglinda* au constituit, și ele, subiecte de reflecție ale acestei impresionante expoziții.

Montarea prezentată la Montréal, *Fața nevăzută a lunii*, este, însă, o întoarcere la rădăcini și la simplitatea mijloacelor, ce pare să contrazică preocupările avangardiste ale artistului canadian...

